

MAGYAR REFORMÁTUS
SZERETETSZOLGÁLAT

ÁLTALÁNOS TŰZVÉDELMI ISMERETEK

/OKTATÁSI SEGÉDANYAG/

2026

Készítette:

Pellérdi László
Tűzvédelmi megbízott
Tűzvédelmi előadó
Országos Munkavédelmi Képző
és Továbbképző Kft.
1111 Budapest, Műegyetem rakpart 3.
Sors.116503, Törzslap száma: VI-185/2002
2002. 11. 28.

Tisztelt munkatárs(nő)!

A munkáltató tűzvédelmi kötelezettségei közé tartozik, hogy munkavállalói részére évenként tűzvédelmi oktatást tartson. A biztonságos körülmények közötti munkavégzéshez elengedhetetlenül szükséges ismeretanyagot tartja most a kezében.

Kérjük tanulmányozza gondosan!

Melyek a tűzvédelmi szabályzat munkavállalókra vonatkozó előírásai?

Tűzvédelmi oktatás

- Az újonnan belépő személyeket, valamint a régi dolgozókat - kivétel nélkül - évenkénti tűzvédelmi oktatásban kell részesíteni.
- Az új dolgozókat munkába álláskor kell kioktatni - a helyi és a foglalkoztatási viszonyok ismertetésével - és azonnal dokumentálni. Erre a célra szolgál a Tűzvédelmi Oktatási Napló, melyben a munkavállalók aláírásukkal igazolják, hogy az oktatáson részt vettek.
- Természetesen a „régí” dolgozók tűzvédelmi oktatását is naplóban kell rögzíteni.
- Rendkívüli oktatást kell tartani, ha a munkahely tűzvédelmi helyzetében lényeges változás áll elő, illetve ha a jogszabályi változás jelentős mértékben megváltoztatja az eddigi gyakorlatot.

A tűz elleni védekezés minden állampolgár kötelessége. Ennek érdekében mindenkinek meg kell ismernie és meg kell tartania a vonatkozó tűz megelőzési szabályokat, a tűz- és káresetek jelzésével, továbbá a tűz oltásával és a műszaki mentéssel kapcsolatos kötelezettségeket.

Fontosabb tűzvédelmi jogszabályok az alábbiak:

- 1996. évi XXXI. törvény A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról,
- 101/2023. (XII. 29.) BM rendelet a tűzvédelmi szabályzatról, a tűzvédelmi házirendről, valamint a tűzvédelmi oktatásról,
- 54/2014. (XII. 5.) BM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról
- 45/2011. (XII. 7.) BM rendelet a tűzvédelmi szakvizsgára kötelezett foglalkozási ágakról, munkakörökről, a tűzvédelmi szakvizsgával összefüggő oktatásszervezésről és a tűzvédelmi szakvizsga részletes szabályairól

Kimondottan a tűzvédelemmel foglalkozó jogszabályokon kívül több más jogszabály, nemzeti szabvány is foglalkozik egyes területek szabályozásán belül tűzvédelmi kérdésekkel.

A tűzvédelmi törvény alapvető követelményként határozza meg, hogy a gazdálkodó szervek gondoskodjanak a jogszabályokban és nemzeti szabványokban meghatározott tűzvédelmi követelmények megtartásáról, valamint a tevékenységi körükkel kapcsolatos veszélyhelyzetek megelőzésének és elhárításának feltételeiről. Jogszabályban meghatározott foglalkozási ágakban és munkakörökben csak tűzvédelmi szakvizsgával rendelkező személy foglalkoztatható.

ÁLTALÁNOS TŰZVÉDELMI ISMERETEK

Égés: az éghető anyag és az oxigén hőfejlődéssel járó (exoterm) reakciója, melyet füst- és/vagy lángképződés kísér.

Az égés feltételei:

- éghető anyag,
- égéshez szükséges oxigén,
- égéshez szükséges hőmérséklet,
- a három feltétel egyidejűleg egy térben való megléte.

Tűz (tűzeset): az az égési folyamat, amely veszélyt jelent az életre, a testi épségre vagy az anyagi javakra, illetve azokban károsodást okoz;

A tűz elleni védekezés fő feladata:

- a tűzesetek megelőzése (megelőző tűzvédelem),
- a tűzoltási feladatok ellátása (mentő tűzvédelem),
- a tűzvizsgálat (felderítő tűzvédelem),

valamint ezek feltételeinek biztosítása.

Tűzmegelőzés: a tüzek keletkezésének megelőzésére, továbbterjedésének megakadályozására, illetőleg a tűzoltás alapvető feltételeinek biztosítására vonatkozó, a létesítés és a használat során megtartandó tűzvédelmi jogszabályok, szabványok, hatósági előírások rendszere és az azok érvényesítésére irányuló tevékenység.

Tűzoltási feladat: a veszélyeztetett személyek mentése, a tűz terjedésének megakadályozása, az anyagi javak védelme, a tűz eloltása és a szükséges biztonsági intézkedések megtétele, továbbá a tűz közvetlen veszélyének elhárítása.

Tűzvizsgálat: a tűz keletkezési idejének, helyének és okának felderítésére irányuló hatósági tevékenység, amelynek célja olyan tűzmegelőzési, tűzoltási beavatkozási tapasztalatok megszerzése, következtetések levonása, amelyek alkalmasak a tűzmegelőzési ismeretek bővítésére és a mentési beavatkozási feltételek javítására.

Ha az égés feltételei közül akár csak az egyik feltételt is megszüntetjük valamilyen módon, akkor az égés megszűnik, illetve nem tud létrejönni.

Oltóhatások:

- Hűtőhatás, mely a tűz fészében és annak környezetében a hőmérsékletet csökkenti.
- Fojtóhatás, melynél az égő anyagot nem éghető gáz-, gőz- vagy ködfelhőbe, esetleg szilárd vagy habréteg takaróba "burkolják" és így megakadályozzák, hogy levegő jusson az égési térbe.
- Kémiai oltóhatás, amely a lángban lévő aktív gyökök és szabad atomok láncreakció mechanizmusát megszakítja.

Tűzveszélyes tevékenység

- Tűzveszélyes tevékenységet tilos olyan helyen végezni, ahol az tüzet vagy robbanást okozhat.
- Állandó jellegű tűzveszélyes tevékenység csak a tűzvédelmi követelményeknek megfelelő, erre a célra alkalmas helyen végezhető.
- Alkalmoszerű tűzveszélyes tevékenységet az előzetesen írásban, a helyszín adottságainak ismeretében meghatározott feltételek alapján szabad végezni. A feltételek megállapítása a munkavégzésre közvetlenül utasítást adó, a munkát végző személyek tevékenységét közvetlenül irányító személy feladata, ha nincs ilyen személy, a munkát végző kötelezettsége.
- A munkát közvetlenül irányító személy köteles ellenőrizni a munkát végző személyek tűzvédelmi szakvizsga-bizonyítványának meglétét, érvényességét, ha az a tevékenység végzéséhez szükséges feltétel. Hiányosság esetén a munkavégzésre való utasítás nem adható ki.
- A külső szervezet vagy személy által végzett tűzveszélyes tevékenység feltételeit a tevékenység helye szerinti létesítmény vezetőjével vagy megbízottjával egyeztetni kell, aki ezt szükség szerint - a helyi sajátosságnak megfelelő - tűzvédelmi előírásokkal egészíti ki.
- Az alkalmoszerű tűzveszélyes tevékenységre vonatkozó feltételeknek tartalmazniuk kell a tevékenység időpontját, helyét, leírását, a munkavégző nevét és - tűzvédelmi szakvizsgához kötött munkakör esetében - a bizonyítvány számát, valamint a vonatkozó tűzvédelmi szabályokat és előírásokat.
- Jogszámban meghatározott szakvizsgához kötött tűzveszélyes tevékenységet csak érvényes tűzvédelmi szakvizsgával rendelkező, egyéb tűzveszélyes tevékenységet a tűzvédelmi szabályokra, előírásokra kioktatott személy végezhet.
- A tűzveszélyes környezetben végzett tűzveszélyes tevékenységhez a munka kezdetétől annak befejezéséig, a munkavégzésre közvetlenül utasítást adó, a munkát végző személyek tevékenységét közvetlenül irányító személy, ha nincs ilyen személy, akkor a munkát végző - szükség esetén műszeres - felügyeletet köteles biztosítani.
- A tűzveszélyes tevékenységhez a munkavégzésre közvetlenül utasítást adó, a munkát végző személyek tevékenységét közvetlenül irányító személy, ha nincs ilyen személy, akkor a munkát végző, az ott keletkező tűz oltására alkalmas tűzoltó felszerelést, készüléket köteles biztosítani.
- A tűzveszélyes tevékenység befejezése után a munkát végző személyek a helyszínt és annak környezetét tűzvédelmi szempontból kötelesek átvizsgálni és minden olyan körülményt megszüntetni, ami tüzet okozhat. A munkavégzésre közvetlenül utasítást adó, a munkát végző személyek tevékenységét közvetlenül irányító személynek, ha nincs ilyen személy, akkor a munkát végzőnek a munkavégzés helyszínét át kell adni tevékenység helye szerinti létesítmény vezetőjének vagy megbízottjának. Az átadás-átvétel időpontját az engedélyen fel kell tüntetni és aláírással igazolni kell.

A használat fontosabb tűzvédelmi szabályai

- Építményt, építményrész, a vegyes rendeltetésű épületet, szabadteret csak a használatbavételi, üzemeltetési, működési és telephelyengedélyben megállapított rendeltetéshez tartozó tűzvédelmi követelményeknek megfelelően szabad használni.
- A termelést, a használatot, a tárolást, a forgalomba hozatalt, valamint az egyéb tevékenységet (a továbbiakban együtt: tevékenység) csak a tűzvédelmi követelményeknek megfelelő szabadterén, helyiségben, tűzszakaszban, rendeltetési egységben, építményben szabad folytatni.
- A helyiségben, építményben és szabadterén csak az ott folytatott folyamatos tevékenységhez szükséges anyag és eszköz tartható.
- Tűztávolságon belül tárolási tevékenység nem végezhető. Ezen területet a hulladékoktól, száraz aljnövényzettől mentesen kell tartani.
- A helyiségből, a szabadteréből, a gépről, a berendezésről, az eszközről, a készülékről a tevékenység során keletkezett robbanásveszélyes és tűzveszélyes osztályba tartozó anyagot, hulladékot folyamatosan, de legalább műszakonként, valamint a tevékenység befejezése után el kell távolítani.
- Robbanásveszélyes folyadékkal, zsírral szennyezett hulladékot jól záró fedővel ellátott, nem tűzveszélyes anyagú edényben kell gyűjteni, majd erre a célra kijelölt helyen kell tárolni.
- Robbanásveszélyes folyadékot alkalmacszerűen csak szabadban vagy hatékonyan szellőztetett helyiségben szabad használni, ahol egyidejűleg gyújtóforrás nincs.
- A munkahelyeken a tevékenység közben és annak befejezése után a munkát végzőnek ellenőrizni kell a tűzvédelmi használati szabályok megtartását, és a szabálytalanságokat meg kell szüntetni.
- A helyiség - szükség szerint az építmény, létesítmény - bejáratánál és a helyiségben jól látható helyen a tűz- vagy robbanásveszélyre, valamint a vonatkozó előírásokra figyelmeztető és tiltó rendelkezéseket tartalmazó biztonsági jelet kell elhelyezni.
- A közmű nyitó- és zárószerkezetét, valamint annak nyitott és zárt állapotát jól láthatóan meg kell jelölni.
- Ha robbanásveszélyes osztályba tartozó anyag robbanásveszélyes állapotban fordul elő a helyiségben, olyan ruha, lábbeli és eszköz nem használható, amely gyújtási veszélyt jelenthet.
- A tűzoltó vízforrásokat a vonatkozó műszaki követelmény szerinti jelzőtáblával kell jelölni.
- A tűzoltó vízforrások, falitűzcsapok akadálytalan megközelíthetőségét biztosítani kell.
- A mentésre szolgáló nyílászárók helyét - a lakóépületek kivételével - a homlokzaton és az épületen belül a mentésre szolgáló nyílászárót tartalmazó helyiség, helyiségcsoport bejáratánál jól látható és maradandó módon kell jelölni.
- Ahol jogszabály önműködő csukószerkezet alkalmazását írja elő, ott az ajtót csukva kell tartani. Ha ez üzemeltetési okokból nem lehetséges, vagy a robbanásveszélyes osztályba tartozó anyag robbanásveszélyes állapotban fordul elő, akkor a nyitva tartás ideje alatt állandó helyszíni felügyeletről kell gondoskodni, vagy biztosítani kell, hogy az ajtó tűzjelző jelére csukódjon.
- A munkahelyek, közösségi épületek üzemelés alatt álló, személyek tartózkodására szolgáló helyiségeinek kiürítésre számításba vett ajtóit lezárni nem szabad. Ha a tevékenység jellege az ajtók zárva tartását szükségessé teszi - veszély esetére - az ajtók

külső nyithatóságát a tűzvédelmi szakhatóság által meghatározott módon biztosítani kell. A belső nyithatóságtól csak akkor lehet eltekinteni, ha azt a rendeltetés kizárja.

Dohányzás

- Égő dohánytermék, gyufát és egyéb gyújtóforrást tilos olyan helyre tenni vagy ott eldobni, ahol az tüzet vagy robbanást okozhat.
- Dohányozni nem szabad olyan helyiségben, szabadtéren, ahol robbanásveszélyes osztályba tartozó anyagot előállítanak, tárolnak, feldolgoznak. A dohányzási tilalmat biztonsági jellel kell jelölni.
- Robbanásveszélyes osztályba tartozó anyag gyártására, feldolgozására, tárolására szolgáló helyiségbe vagy szabadtérbe, gyújtóeszközt, gyújtóforrást bevinni csak az alkalmoszerű tűzveszélyes tevékenységre jogosító, írásban meghatározott feltételek alapján szabad.

Tárolás szabályai

- Helyiségben, építményben és szabadtéren csak az ott folytatott folyamatos tevékenységhez szükséges robbanásveszélyes vagy tűzveszélyes osztályba tartozó anyag tárolható. Az építményben tárolt anyag, termék mennyisége nem haladhatja meg a tervezéskor alapul vett anyagmennyiséget.
- Tűzgátló előtérben, füstmentes lépcsőházban és előtérben mindennemű tárolás tilos.
- A robbanásveszélyes osztályba tartozó anyagot - ha azt nem nyomástartó edényzetben hozták forgalomba - a tűzveszélyes osztályba tartozó anyagra vonatkozó követelmények szerint csak zárt csomagolásban lehet tárolni.
- Öngyulladásra hajlamos anyagot egyéb robbanásveszélyes és tűzveszélyes osztályba tartozó anyaggal, továbbá olyan anyagokat, amelyek egymásra való hatása hőt fejleszthet, tüzet vagy robbanást okozhat, egy egységben nem szabad tárolni. Az öngyulladásra hajlamos anyag hőmérsékletét naponta vagy - ha azt az anyag tulajdonságai szükségessé teszik - folyamatosan ellenőrizni kell, és a veszélyes felmelegedést meg kell akadályozni.
- A tárolás területét éghető hulladéktól, száraz növényzettől mentesen kell tartani.
- Ipari, mezőgazdasági, tároló létesítményben való raktározás, tárolás esetén
 - a) 200 m² feletti tároló helyiség föld- vagy tetőszerkezete, valamint a tárolt anyag között legalább 1 méter távolságot kell biztosítani,
 - b) a helyiségben tárolt anyag tárolási magassága nem haladhatja meg a füstkötény alsó síkjának vonalát, kivéve, ha már létesítéskor ettől eltérő tárolás engedélyezése történt vagy számítással igazolható az eltérő tárolás,
 - c) a tárolt anyag és a füstkötény függőleges síkja között 1 méter távolságot kell tartani.

A robbanásveszélyes osztályba tartozó anyagok tárolási előírásai

- A robbanásveszélyes osztályba tartozó anyagot, csomagolni csak jogszabályban meghatározottak szerint, ennek hiányában szabadtéren vagy olyan helyen szabad, ahol nincs gyújtóforrás és a hatékony szellőzést biztosították.
- A robbanásveszélyes osztályba tartozó anyagot csak zárt csomagolásban, edényben szabad tárolni, szállítani és forgalomba hozni.
- A robbanásveszélyes osztályba tartozó anyag, folyadék egyedi és gyűjtőcsomagolásán - ha jogszabály ettől eltérően nem rendelkezik - az anyag robbanásra vagy heves égésre való hajlamát szövegesen vagy piktogrammal kell jelölni. A jelölést a gyártó vagy a

csomagoló, a kisserelő vagy a forgalomba hozó, valamint - a felhasználáshoz külföldről közvetlenül érkező anyag - a felhasználó szervezet köteles elvégezni.

- Robbanásveszélyes osztályba tartozó anyag nem tárolható tetőtérben, pinceszinti helyiségben, továbbá 300 liter vagy 300 kg mennyiség felett egyéb, nem tárolásra tervezett helyiségben.
- Padlástérben robbanásveszélyes osztályba tartozó anyag és I-III. tűzveszélyességi fokozatú folyadék és gáz nem tárolható. Egyéb szilárd anyag csak olyan módon és mennyiségben helyezhető el, hogy azok a tetőszerkezet, valamint a kémény megközelítését ne akadályozzák, szükség esetén eltávolíthatók legyenek a tetőszerkezet éghető anyagú elemeitől, és a kéménytől legalább 1 méter távolságra helyezkedjenek el.
- Huzamos tartózkodásra szolgáló helyiségekben és a gépjárműtárolókban gázpalackot tárolni tilos.
- Többszintes lakóépületben - az egy lakóegységet tartalmazó lakóépületek kivételével - lakóegységenként nem használható vagy tárolható egynél több propán-bután gázpalack.
- Gázpalack használata és tárolása tilos olyan földszintesnél magasabb építményben, ahol az esetleges gázrobbanás a tartószerkezet összeomlását idézheti elő.
- Kereskedelmi rendeltetésű épületek, önálló rendeltetési egységek talajszint feletti eladótereiben propán-bután gázpalackot maximum 20 kg mennyiségben lehet forgalmazni.

Rendkívüli eljárásrend hőségriadó és fokozott tűzveszély idején.

Általános rendelkezések:

Az országos tisztifőorvos által elrendelt II. vagy III. fokozatú hőségriadó (hőségriasztás), valamint a hatóságok által elrendelt fokozott tűzveszély (tűzgyújtási tilalom) időszakára vonatkozik.

- Klímaberendezések üzemeltetése: A légkondicionáló berendezéseket úgy kell beállítani, hogy a belső helyiségek hőmérséklete a külső hőmérsékletnél legfeljebb 5–8 °C-kal legyen alacsonyabb. A befűvott hideg levegő nem irányulhat közvetlenül a munkaállomásokra.
- Elektromos hálózat biztonsága: A túlterhelésből eredő elektromos tüzek megelőzése érdekében tilos egyazon hosszabbítóba vagy fali aljzatba több nagy teljesítményű elektromos berendezést (pl. kávéfőző, vízforraló, mikrohullámú sütő) egyszerre csatlakoztatni.
- Napi zárás és áramtalanítás: A munkaidő végén a munkavállalók kötelesek minden nem létfontosságú elektromos eszközt (számítógép, monitor, ventilátor, töltő) teljesen áramtalanítani. A készenléti (standby) üzemmód hőségben történő fenntartása tilos.
- Passzív hűtés: Az irodák túlzott felmelegedésének csökkentése érdekében a munkavállalóknak napközben kötelezően alkalmazniuk kell a rendelkezésre álló külső vagy belső árnyékolókat (redőnyök, relaxák).

Fokozott tűzvédelmi előírások hőségriadó valamint szárazság esetén

- Dohányzási korlátozások: Dohányozni kizárólag az erre kijelölt, nem éghető anyagból készült hamutartóval felszerelt helyeken szabad. Nyílt vagy száraz növényzettel borított

területen, illetve annak 200 méteres körzetében a dohányzás szigorúan tilos. A csikkek eldobása hatóságilag szankcionált.

- Alkalmoszerű tűzveszélyes tevékenységek: Szabadtéren a nyílt lánggal vagy szikraképződéssel járó munkák (hegesztés, sarokcsiszolás, vágás) végzése hőségriadó és tűzgyújtási tilalom idején főszabály szerint tilos. Halaszthatatlan munka esetén a tevékenység kizárólag írásos „Tűzveszélyes Munkavégzési Engedély” birtokában, állandó és közvetlen tűzoltó készülék (legalább 1 db 6 kg-os ABC porral oltó) készenlétben tartása mellett, valamint folyamatos tűzörség biztosításával végezhető.
- Hulladékkezelés: Az éghető, különösen az öngyulladásra hajlamos vagy olajjal szennyezett hulladékokat zárt, fémről készült konténerekben kell tárolni. A hulladéktárolók kiürítését a hőségriadó ideje alatt naponta legalább kétszer el kell végezni.

Tűzoltási út, terület és egyéb utak

- Az üzemi helyiségben és a raktározásnál - ömlesztett tárolást kivéve - legalább a következő szélességű utat kell biztosítani:
 - a) a 40 méternél szélesebb helyiségben, középen vagy két oldalon, a 80 méternél szélesebb helyiségben pedig 40 méterenként, hosszirányban egyenes vonalban végighaladó 3 méter széles, mindkét esetben 30 méterenként 1,8 méter széles keresztirányú utat,
 - b) a 40 méternél nem szélesebb, de 15 méternél szélesebb helyiségben, hosszirányban 2,40 méter széles, valamint 30 méterenként 1,8 méter széles keresztirányú utat,
 - c) a 10-15 méter széles helyiségben 1,2 méter, a 10 méternél nem szélesebb helyiségben 1 méter széles hosszirányú utat,
 - d) éghető anyag zárttéri raktározásánál, tárolásánál 5 méter tárolási magasságig 1,8 méter, nagyobb tárolási magasság esetén 3 méter széles hosszirányú, s azon keresztirányban 25 méterenként 1 méter széles utat,
- A létesítmény közlekedési, tűzoltási felvonulási útvonalait, területeit, valamint vízszelési helyekhez vezető útjait állandóan szabadon és olyan állapotban kell tartani, amely alkalmas a tűzoltó gépjárművek közlekedésére és működtetésére.
- Az építményben, helyiségben és szabadtéren a villamos berendezés kapcsolója, a közmű nyitó- és zárószervezetének, a tűzjelző kézi jelzésadójának, a nyomásfokozó szivattyúnak, valamint hő- és füstelvezető kezelőszervezetének, nyílásainak, továbbá a tűzvédelmi berendezés, felszerelés és készülék hozzáférésének, megközelítésének lehetőségét állandóan biztosítani kell, azokat eltorlaszolni még átmenetileg sem szabad.
- Az üzemi és tárolóhelyiségekben - a 400 m²-nél kisebb alapterületű helyiség és az állványos raktározás kivételével - a 2,4 méteres és az ennél szélesebb utak széleit jól láthatóan meg kell jelölni. Nem kell megjelölni azokat az utakat, amelyeket falsík, beépített gépsorok és berendezések határolnak.
- A kiürítésre és menekülésre számításba vett nyílászáró szerkezeteket - kivéve a legfeljebb 50 fő tartózkodására szolgáló helyiségeket és az arra minősített nyílászárókat -, míg a helyiségben tartózkodnak, lezárni nem szabad.
- Az épületek menekülésre számításba vett közlekedőin, lépcsőházaiban robbanásveszélyes és tűzveszélyes osztályba tartozó anyagok nem helyezhetők el. Ez alól kivételt képeznek a beépített építési termékek és biztonsági jelek, valamint azok az installációk, dekorációk,

szőnyegek, falikárpitok és egyéb, nem tárolásra szolgáló tárgyak, amelyek az elhelyezéssel érintett fal vagy a padló felületének szintenként legfeljebb 15%-át fedik le.

- Füstmentes lépcsőházban nem helyezhető el robbanásveszélyes és tűzveszélyes osztályba tartozó anyag.
- A menekülésre számításba vett közlekedőkben, nem füstmentes lépcsőházakban és a pincszinti helyiségekben elhelyezett installációk, dekorációk, anyagok a hő- és füstelvezetés hatékonyságát nem ronthatják.
- Épületek menekülési útvonalai nem szűkíthetők le.

Tűzoltó készülékek ellenőrzése és karbantartása

- Tűzoltó készülék karbantartását kizárólag a jogszabályi feltételeknek megfelelő, a hatóság által nyilvántartásba vett karbantartó szervezet vagy az ilyen karbantartó szervezettel szerződéses jogviszonyban álló felülvizsgáló végezheti.
- Tűzoltó készülék karbantartását az arra vonatkozó, érvényes tűzvédelmi szakvizsgabizonyítvánnyal rendelkező karbantartó személy végezheti.
- A készenlétben tartó vagy képviselője rendszeresen, legalább negyedévente ellenőrzi, hogy a tűzoltó készülék
 - a) az előírt készenléti helyen van-e,
 - b) rögzítése biztonságos-e,
 - c) látható-e,
 - d) magyar nyelvű használati utasítása a tűzoltó készülékkel szemben állva olvasható-e,
 - e) használata nem ütközik-e akadályba,
 - f) valamennyi nyomásmérő vagy jelző műszerének jelzése a működési zónában található-e,
 - g) hiánytalan szerelvényekkel ellátott-e,
 - h) fém vagy műanyag plombája, zárópecsétje, karbantartást igazoló címkéje, a karbantartó szervezet OKF azonosító jele sértetlen-e,
 - i) karbantartása esedékes-e,
 - j) készenléti helyét jelölő biztonsági jel látható, felismerhető-e és
 - k) állapota kifogástalan, üzemszerű-e.
- A vizsgálatot a jogszabályi feltételeknek megfelelő, a hatóság által nyilvántartásba vett karbantartó szervezet vagy az ilyen karbantartó szervezettel szerződéses jogviszonyban álló felülvizsgáló is végezheti.
- Ha a készenlétben tartó az ellenőrzés során hiányosságot észlel, gondoskodik annak megszüntetéséről.
- A készenlétben tartó gondoskodik a készenlétben tartott tűzoltó készülékek meghatározott időközönkénti karbantartásáról, a részben vagy teljesen kiürült, kiürített tűzoltó készülékek újratöltéséről.
- A ciklusidők számítása alapkarakbantartás esetében a legutolsó karbantartástól, első alapkarakbantartás esetén a gyártási vagy végellenőrzési időponttól, közép- és teljes körű karbantartás esetében a tűzoltó készüléken feltüntetett gyártási időponttól történik. Ha gyártási időpontként csak az év van feltüntetve, az adott év január 31., ha a gyártás éve és negyedéve van jelölve, az adott negyedév első hónapjának utolsó napja a gyártási időpont.
- A tűzoltó készülékekről a készenlétben tartó az általa végzett ellenőrzésekről, valamint a tűzoltó készülék karbantartásokról tűzvédelmi üzemeltetési naplót vezet, mely tartalmazza
 - a) a létesítmény nevét és címét,
 - b) a tűzoltó készülékek típusjelét,

- c) a tűzoltó készülékek egyértelmű azonosítását készenléti hely vagy a tűzoltó készülék gyártási száma megadásával,
- d) a tűzoltó készülékek ellenőrzésének vagy karbantartásának fokozatát (készenléti tartó általi ellenőrzés, alapkarakbantartás, középkarbantartás, teljes körű karbantartás) és dátumát,
- e) a tűzoltó készülékek ellenőrzését vagy karbantartását végző személy nevét és aláírását.
- A szén-dioxiddal oltó és a hajtóanyagpalack kivételével a tűzoltó készülékek és alkatrészek élettartama nem haladhatja meg a 20 évet.
- A 25 kg és az annál nagyobb töltőmennyű tűzoltó készülék a gyártást követő 20 év után a tűzvédelmi szakértői névjegyzékben tűzoltó készülék szakértői területen szereplő személy által kiadott szakvélemény birtokában tartható készenléti. Az élettartam a 20. évtől számítva kétszer öt évvel hosszabbítható meg.
- A tűzoltó készülékek selejtezéséről a tulajdonos gondoskodik.

Tűzoltó-vízforrások felülvizsgálata

- A tűzoltó-vízforrások üzemképességéről, megközelíthetőségéről, fagy elleni védelméről, az előírt rendszeres ellenőrzések, karbantartások, javítások és nyomáspróbák (ezen alcím vonatkozásában a továbbiakban együtt: felülvizsgálat) elvégzéséről az oltóvíz hálózat üzemben tartásáért felelős szervezet gondoskodik.
- A felülvizsgálatot - a falitűzcsapszereknek a felelős személy általi szokásos ellenőrzését kivéve - tűzoltóvízforrások felülvizsgálatára vonatkozó érvényes tűzvédelmi szakvizsga-bizonyítvánnyal rendelkező személy végezheti.
- A felülvizsgálat alapján feltárt hiányosságok megszüntetéséről az oltóvízhálózat üzemben tartásáért felelős szervezet gondoskodik, amely a meghibásodott tűzoltóvízforrások és azok szerelvényeinek javítására, szükség esetén cseréjére azonnal intézkedik.
- Az oltóvízhálózat üzemben tartásáért felelős szervezet a tűzoltóvízforrásokról nyilvántartással rendelkezik. A nyilvántartás vezetése a felülvizsgálatot végző személy kötelessége.
- A tűzoltóvízforrásokról vezetett nyilvántartás tartalmazza
 - a) a tűzoltóvízforrás egyértelmű azonosítását,
 - b) a felülvizsgálat időpontját,
 - c) a felülvizsgálatot végző nevét, szakvizsga-bizonyítványának számát és
 - d) a felülvizsgálat megnevezését és megállapításait.

Tűz észlelése esetén

- A tűz jelzésének továbbítása telefonon vagy hírvivővel, a Tűzriadó Tervben foglaltaknak megfelelően.
- A Katasztrófavédelem értesítése a 105-ös telefonszámon.
Az értesítő személynek be kell mondania a következőket:
 - a nevét,
 - telefonjának számát,
 - mi ég, és mi van veszélyeztetve,
 - emberélet van-e veszélyeztetve,

- miután elmondtuk ezeket várjuk meg míg a diszpécser megköszöni a hívásunkat. Erre azért van szükség mert lehet, hogy valamit nem vagy rosszul értett és szeretne visszakérdezni.
- A tűzoltás és mentés
 - a tűzoltás előkészítése (az oltóvíz források, tűzoltási felvonulási út és a terület hozzáférhetősége),
 - mentési feladat (személyek mentése, éghető anyagok tűztől való eltávolítása),
 - hordozható tűzoltó készülékek, fali tűzcsapok kezelése,
 - veszélyeztetett anyagok, eszközök elszállítása.
- A rendfenntartás
 - a bent tartózkodók biztonságos eltávozását elősegítő személyek kijelölése.
- A technológiai folyamatok, gépek, berendezések leállítása
- Energiaellátás megszüntetése
 - Feszültségmentesítő főkapcsoló lekapcsolása, a gázelzáró főcsap elzárása.

A munkavállalók tűzoltási feladata alapvetően a kezdődő tüzesetek terjedésének korlátozására, eloltására irányulhat. Ehhez a munkavállalóknak ismerniük kell a létesítmény közvetlen tűzvédelmét szolgáló tűzvédelmi berendezés, készülék, technikai eszköz (pl. hordozható tűzoltó készülék, fali tűzcsap) állandó készenléti helyét, azok használatára, kezelésére vonatkozó előírásokat. A munkavállalók tűzoltása addig tarthat, amíg védőfelszerelés nélkül a tűz kiterjedése, nagysága (füst- és hő hatás) azt egyáltalán lehetővé teszi, illetőleg amíg a Katasztrófavédelem szakemberei meg nem kezdik a tűz oltását.

Azon tüzeseteket is be kell jelenteni, melyeket önerőből eloltottunk!

Melyek az éves tűzriadó terv végrehajtásának gyakorlati tudnivalói?

A Tűzriadó Terv elkészítése, jóváhagyása, az érintettek részére történő átadása, ismertetése, oktatása még nem nyújt kellő garanciát arra nézve, hogy az abban foglaltakat a munkavállalók vészhelyzetben a terv szerint végre is hajtsák. Éppen ezért a Szabályzat úgy rendelkezik, hogy a Tűzriadó Tervben foglaltak végrehajtását szükség szerint évenként gyakoroltatni és annak eredményét írásban rögzíteni kell.

A Tűzriadó Terv összehangolt végrehajtása érdekében:

- felkészülésként biztosítani kell az érintettek oktatását, képzését (az alaptevékenységet végző munkavállalók, a kiszolgáló műszaki személyzet),
- a gyakorlat előkészítésében, szervezésében célszerű bevonni az érintett védelmi szakterületek, a részfeladatot ellátók (karbantartók) képviselőit,
- a gyakorlat tapasztalatai, az értékelés alapján a szükséges mértékben a Tűzriadó Terv módosíthat.

A kézi tűzoltó készülékek fajtái és használatuk.

A hordozható tűzoltó készülékek a kezdődő tüzek oltására alkalmasak. Az Országos Tűzvédelmi Szabályzat általános követelményként úgy fogalmaz, hogy olyan készüléket kell elhelyezni a védett térben, amely alkalmas az ott keletkező tűz oltására. A tűzoltás szempontjából alkalmas tűzoltó készülék kiválasztásához az éghető anyag fizikai és égési jellemzőit vesszük figyelembe.

A tűzoltás technikái közül más tüzek oltása mellett az elektromos tüzek oltására az alábbi készülék típusok alkalmasak:

Szén-dioxiddal oltók: olyan tűzoltó készülékek, amelyből üzembehelyezéskor a széndioxid saját nyomás hatására, irányíthatóan áramlik ki, hatását hőelvonás útján fejtí ki.

Porral oltók: olyan tűzoltó készülék, amelyből az üzembehelyezéskor felszabadított vagy fejlesztett hajtóanyag nyomása az oltóport irányíthatóan lövelli ki.

Használata előtt a készülékben lévő por leülepedhetett, ezért használata előtt erőteljes rázó mozgatással segítjük annak fellazulását. A kilövellő porsugarat mindig a lángzónára és ne a tűz fészkeire irányítsuk. Az oltópor ugyanis láng oltására alkalmas, de parázso oltására nem. A készülék szakaszos működtetésű: amíg töltet van benne, többször is indítható.

Feszültség alatti hálózat/berendezés oltására nem minden típusú tűzoltó készülék (oltóanyag) alkalmas! Csak amelyre erre utaló jelölés fel van tüntetve. (pl.:1000 V-ig feszültség alatti oltásra alkalmas)

Hogyan használjuk helyesen a tűzoltó készüléket?

- A tüzet szélirányban (huzatirányban) támadjuk!
- Elölről hátrafelé és letről felfelé oltunk!
- De: csöpögő és folyó tüzeket fentről lefelé oltunk!
- Ha több oltókészüléket alkalmazunk, azokat használjuk egyszerre, ne pedig egymás után!
- A visszagyulladás elkerülése érdekében a parázsló maradványok vízzel történő utánoltása ajánlott!
- A használt oltókészüléket ne akasszuk vissza a helyükre, hanem szállítsuk el újratöltés céljából!

Égési sérülések esetén alkalmazott elsősegélynyújtás módszerei.

Az elsősegély alapvető elemei a hőhatás mielőbbi megszüntetése, valamint a felmelegedett szövetek lehűtése. A sérült kimentésénél mindenkor igen körültekintően kell eljárni, mert a sérült elsősegélynyújtó maga is áldozattá válhat, és az eredeti sérült kimentése ezért késhet vagy lehetetlenné válhat. A hőhatás megszűnése után haladéktalanul meg kell kezdeni a hűtést. Az átadott hőmennyiségtől ugyanis az érintett szövetek felmelegszenek, és azt a hőt el kell vonni. A hűtés megkezdésének a sérüléstől eltelt 20 percn belül van értelme. Körülbelül 15-20 percn keresztül célszerű folytatni 1-2 perces szünetekkel. Ekkor jelentősen csökken a

fájdalomérzet, a környéki vizenyőképzet is lelassul. A hűtést 15-20 C° körüli hőmérsékletű, ivóvíz minőségű vízzel vagy váltott vizes borogatással javasoljuk elvégezni. A jég vagy jeges víz használata nemkívánt következményekkel járhat. Nagy kiterjedésű égéseknél a hűtés nem ajánlatos (csak az oltásnál), mivel a szervezet általános lehűlését okozhatja, ami komolyan fenyegeti a sérült általános állapotát. Fontos a megfelelő fájdalomcsillapítás. Erre a célra alkalmasak az egyszerű fájdalomcsillapító tabletták (pl. Algopyrin). Sokkos betegnél ennek azonban nincs értelme, sőt hányást, szilárd anyag „belélegzését” okozhatja, ezért gyógykezelés ilyen esetben csak az orvosi ellátás szintjén intravénásan oldható meg. Mivel a védelmüktől megfosztott idegvégződésnek mindenféle külső ingerre erős fájdalommal reagálnak, a beteg nyugalomba helyezése, a sérült területek környezetüktől való megóvása jó módszer a fájdalmak megelőzésére, csökkentésére.

A sérültet laposan, hanyatt fekvő helyzetben kell elhelyezni. Ha megbizonyosodtunk stabil, tiszta tudatállapotáról a fejet kissé megemelhetjük. A sérült, égett ruházatot, ruharészletet óvatosan távolítsuk el. Meg kell óvni a beteget a lehűlés káros hatásaitól is, ezért takarjuk be.

A sokk elleni küzdelem (ha a végleges ellátó helyre történő szállítás késedelmet szenvedne) megkezdődhet sós folyadékkal (tea, üdítők, stb.) itatásával, amennyiben a beteg tudatállapota ezt megengedi. Extrém kiterjedésű égések esetén szájon át folyadékot adni tilos, mivel súlyos szövődeményeket okozhatunk. Ilyenkor kizárólag a vénás folyadékpótlás a célravezető - de ez orvosi feladat.

Az égett betegek kivétel nélkül nyugtalanok az átélt baleset, valamint annak következményeitől való félelem miatt. Ezért fontos a sérült nyugtatása. Az elsősegélynyújtó ezt csak szóban végezze.

Lényeges az égett felületek külső fertőzéstől való megóvása. A hűtést követően sterin fedőkötést vagy tiszta (ha van vasalt) lepedővel, textíliával való letakarítást alkalmazzunk. A sebre kenőcsöt, porok vagy oldatok felvitele nehezíti a későbbi diagnózist, esetleg másodlagos károsodást okozhat, ezért nem ajánlatos.

Nem szabad eltávolítani a bőrre tapadt műanyagot (vagy bitument). A hűtés után a sebet az idegen anyagokkal együtt kell bekötni.

A kísérő sérülések ellátásáról is gondoskodnunk kell:

- vérzés esetén nyomókötés,
- eszméletvesztés alkalmával stabil oldalfekvés biztosítása,
- CO mérgezés illetőleg annak gyanújakor (cseresnyepiros bőr, nehézlégzés), a megkezdhető oxigénkezelés előtt friss levegőre kell vinni a beteget.

Reméljük segédanyaguk hozzásegítette Önöket ahhoz, hogy felkészültebbek legyenek a vészhelyzetek felismeréséhez, elhárításához, és leküzdéséhez.